

ViForis

Boven de Wolfskuil 3-B9
6049 LX Roermond

Nederweert, 12 mei 2021

Uw kenmerk: -
Ons kenmerk: 19-077
Onderwerp: Brief inspectie Wet natuur-
bescherming gemaal Westering

Geachte

Ten oosten van Koningslust stroomt de Everlose Beek. Bij de Westeringlaan staat een gemaal tussen deze beek en de waterloop Lange Heide, iets verder stroomafwaarts in de Everlose beek is een stuw aanwezig (zie bijlage 1). Waterschap Limburg heeft het voornemen om het bestaande gemaal te verplaatsen richting de Westeringlaan en te vervangen door een vijzelgemaal. Stroomopwaarts zorgt een Bever voor overlast door het graven van oeverholten. Om de overlast te voorkomen wordt dit deel van de beek geherprofileerd. Voor deze ontwikkeling is geen kap van bomen nodig.

U heeft ons verzocht na te gaan of in het gebied planologische natuurbeschermingskaders aanwezig zijn (Goudgroene natuurzone, Natura 2000) en of beschermde soorten aanwezig zijn (Wet natuurbescherming). Hiertoe hebben wij 15 april 2021 en op 7 mei 2021 inspectiebezoeken gebracht aan het gebied en zijn openbare datasets met natuurgegevens geraadpleegd. In deze brief worden de resultaten van de inspectie en bronnenonderzoek verwoord. Ook worden eventueel noodzakelijke mitigerende maatregelen geformuleerd of benodigde vervolgstappen toegelicht.

Situatie

De locatie van het gemaal tussen de Everlose beek en de Lange heide. Westelijk van het gemaal ligt het gebied 'Westering', een klein bosgebied ten noorden van de Everlose beek. De overige gronden zijn in regulier agrarisch gebruik (zie foto's in bijlage 2).

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is Deurnsche Peel & Mariapeel, op een afstand van 7,3 kilometer. Door de aard van het tussenliggende gebied (akkerland, overige agrarisch gebied, A67) en de lokaal uit te voeren werkzaamheden zijn effecten op habitattypen en -soorten met uitzondering van stikstofdepositie op voorhand uit te sluiten.

Voor de project-gerelateerde emissie door de inzet van mobiele werktuigen en (vracht)verkeer is een AERIUS-berekening nodig. Uit deze berekening blijkt of de door dit project vrijkomende stikstof leidt tot depositie met gevolgen voor stikstofgevoelige (zoekgebieden van) habitattypen of leefgebieden. Bij een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/j is minimaal een voortoets nodig en kan een passende beoordeling en een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig zijn.

De beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd en/of de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd.

Het aangrenzende gebied Westering maakt deel uit van de Goudgroene natuurzone. In dit deel worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Het NNN/de Goudgroene natuurzone kent geen 'externe werking' (geen geldigheid van de beleidsregels buiten de grenzen van de Goudgroene natuurzone). Uit jurisprudentie blijkt wel dat bij vaststelling van een plan rekening gehouden dient te worden met de ligging van een plangebied ten opzichte van het NNN en eventueel aanwezige ecologische verbindingzones¹. De raad dient bij vaststelling van een bestemmingsplan afwegingen te maken in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gevolgen van het plan niet onaanvaardbaar voor de omgeving moeten zijn.

Het gemaal en de stuw liggen in de Bronsgroene landschapszone. Door de verplaatsing van het gemaal treedt geen aantasting op van kernkwaliteiten in dit gebied. Vervolgstappen op grond van de Omgevingsverordening Limburg zijn niet aan de orde.

Soortbescherming

Veldbezoek 15 april 2021

Tijdens het veldbezoek werd vastgesteld dat natuurwaarden op de locatie van het gemaal en de stuw veelal algemeen van aard zijn door inrichting en beheer (steile taluds, maaibeheer). Enige interessante aspect was dat zowel bij het gemaal als de stuw een duidelijk zichtbare wissel aanwezig was, vrijwel zeker gaat het om een wissel van Bever (zie ook foto in bijlage 2).

Andere beschermde natuurwaarden in het bosje Westering zijn broedvogels in voorjaar en zomer (periode 15 maart - 15 juli). Tijdens het veldbezoek werd hier van onder andere Grote bonte specht, Winterkoning, Heggemus, Merel, Zanglijster en Boomkruiper territoriaal gedrag (zang) vastgesteld.

Gegevenscheck (NDFF en provincie Limburg)

Van de locatie zijn een aantal waarnemingen van vogels en zoogdieren bekend. Door de provincie Limburg is in 2015 een broedvogelonderzoek uitgevoerd. In het bosje Westering werden Boomkruiper, Boomklever, Grote bonte specht, Tuinfluiter, Bosrietzanger, Ekster en Zwarte kraai als broedvogel vastgesteld. Bij de provinciale vegetatiekartering (meest recente in 2011) werd Rijstgras als meest bijzonder (maar niet beschermde) soort aangetroffen.

Uit de NDFF zijn veel waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger, waarschijnlijk do een onderzoek dat is uitgevoerd naar de bomen langs de Sevenumse Dijk. Ook zijn enkele oudere waarnemingen van Bever uit de omgeving van het bosje Westering bekend.

Andere beschermde soorten (zoals zoogdieren of amfibieën) zijn niet uit de gegevensset (NDFF, laatste vijf jaar) bekend.

Flora

In de dataset zijn geen waarnemingen van beschermde planten bekend uit de omgeving van het plangebied. Op grond van het aangetroffen habitat in het plangebied (akker in regulier gebruikt agrarisch gebied) tijdens het veldbezoek en de gegevens kan het voorkomen van beschermde plantensoorten worden uitgesloten.

¹ <http://deeplay.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2016:2508>

Broedvogels

Het veldbezoek werd gebracht in de broedtijd. Op grond van het aangetroffen habitat tijdens het veldbezoek en de gegevens van de provincie Limburg uit 2015 wordt geconcludeerd dat de aanwezigheid van broedvogels op de locatie van het gemaal, de stuw en het aangrenzende agrarisch gebied zijn uit te sluiten. Wel zijn broedvogels aanwezig in het bosje Westering, grenzend aan de Everlose beek. Jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen.

In de Wet natuurbescherming is gesteld dat alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Deze nesten moeten met rust gelaten worden tot de jongen niet meer afhankelijk zijn van het nest. Eventuele kap van bomen en overige werkzaamheden die worden uitgevoerd aan de noordzijde van de Everlose Beek dienen buiten de broedtijd te worden uitgevoerd om verstoring van broedgevallen of vernietiging van nesten te voorkomen. Een indicatie van de broedperiode is 15 maart - 15 juli.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden actief belopen wissels van Bever aangetroffen bij de stuw en het gemaal, zie ook de foto in bijlage 2. Bewoningssporen werden niet aangetroffen, niet bij het gemaal en ook niet in het bosje Westering. Mogelijk aanwezige oeverhollen (onder de waterlijn) in het zuidelijke deel van de beek zijn niet waarneembaar, indicaties voor aanwezigheid van activiteit van bever in de zuidelijke oever werden echter niet vastgesteld. Op de noordelijke oever werd op een enkele plaats een recent knaagspoor gezien, maar van grote activiteit was zeker geen sprake. Naar verwachting gaat het om een enkel zwervend exemplaar dat hier kortstondig aanwezig is geweest of om een exemplaar dat zich verder stroomopwaarts of stroomafwaarts ophoudt.

Met uitzondering van de wisselen een enkel recenter knaagspoor werden vooral oudere sporen aangetroffen (knaagsporen, 'potloodpunten', oude burcht). In 2019 zijn Bevers gedood die zich gevestigd hadden in de Everlose beek bij Maasbree. De dieren bouwden telkens het gemaal dicht (<https://www.waterschaplimburg.nl/@5608/17-bevers-gedood/>). Dit is in lijn met de vastgestelde waarnemingen in het gebied.

Ter plaatse van het gemaal en de stuw kunnen beide locaties deel uitmaken van het leefgebied van enkele soorten zoogdieren (muizen, Mol). Voor het vernietigen van verblijfplaatsen van deze soorten geldt een vrijstelling in de provincie Limburg op grond van de Beleidsregel passieve soortenbescherming; voor het doden van individuen geldt een vrijstelling op grond van de Gedragscode Flora en fauna voor waterschappen (zie bijlage 2). Geschikte verblijfsplaatsen voor andere, zwaarder beschermde soorten (bijvoorbeeld Das) werden niet aangetroffen.

Door de voorgenomen werkzaamheden aan het gemaal en de stuw en de mogelijke herprofilering van de Everlose beek over de lengte van het bosje Westering zijn effecten op vleermuizen uit te sluiten. De beek en het bosje Westering blijven de functie als vliegrouwe behouden en vaste rust- en/of verblijfsplaatsen gaan niet verloren.

Effecten op zoogdieren zijn uit te sluiten.

Overige soorten

Overige beschermde soorten zijn niet uit het plangebied bekend. Wel is aanwezigheid van een aantal vissoorten (waaronder Alver, Blankvoorn, Kleine modderkruiper, Riviergrondel, Snoek) bekend en zijn enkele soorten amfibieën (Bruine kikker, Groene kikker, Gewone pad) te verwachten.

Zorgplicht

Als dieren aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden dienen maatregelen genomen te worden om schade/sterfte aan deze dieren te voorkomen. Eventueel aanwezige dieren (hoewel in deze situatie niet te verwachten) kunnen worden verplaatst naar in de omgeving geschikte locaties. Andere algemene mitigerende maatregelen om schade aan dieren te voorkomen zijn opgenomen in bijlage 2; deze zijn Niet in elke situatie van toepassing.

Aanbevelingen

Op de locatie van het gemaal en aangrenzende gronden kan het maaibeheer zo worden afgestemd dat meer bloemrijke situaties ontstaan. Hiertoe dient dan twee keer per jaar te worden gemaaid, waarbij het maaisel wordt afgevoerd.

Houtopstanden

Kap van bomen is niet aan de orde.

Conclusie

Het plangebied ligt niet in Natura 2000 gebied. Het plangebied maakt wel deel uit van de Bronsgroene landschapszone en grenst aan de Goudgroene natuurzone.

Kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone worden door de voorgenomen ontwikkeling niet aangetast. Er zijn geen vervolgstappen nodig op grond van de Wet natuurbescherming (Natura 2000) en de Omgevingsverordening Limburg 2014, onderdeel Natuur.

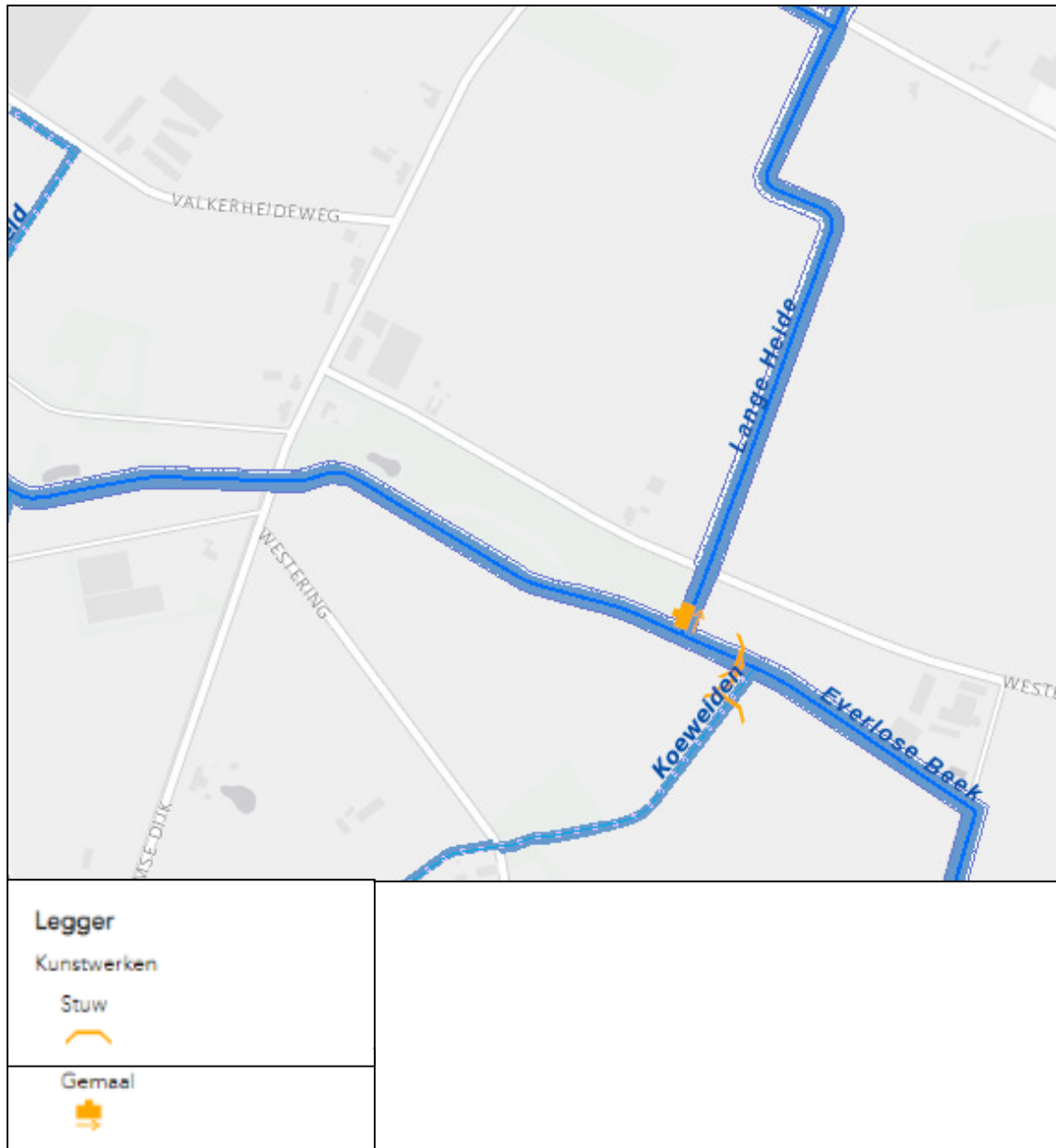
Het veldbezoek en de beschikbare gegevens volstaan om een goede inschatting te maken van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten. Nader onderzoek naar beschermde natuurwaarden is niet nodig.

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor enkele algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen op grond van de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg en de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen 2012. De werkzaamheden dienen volgens de Gedragscode te worden uitgevoerd.

De aanwezigheid van een enkel broedgeval is niet op voorhand uit te sluiten; de werkzaamheden in het plangebied worden bij voorkeur buiten de broedperiode uitgevoerd (indicatie broedperiode 15 maart - 15 juli). Mits gehouden wordt aan bovenstaande, kunnen overtredingen op grond van de Wet natuurbescherming (soorten en houtopstanden) uitgesloten worden.

Met vriendelijke groet,

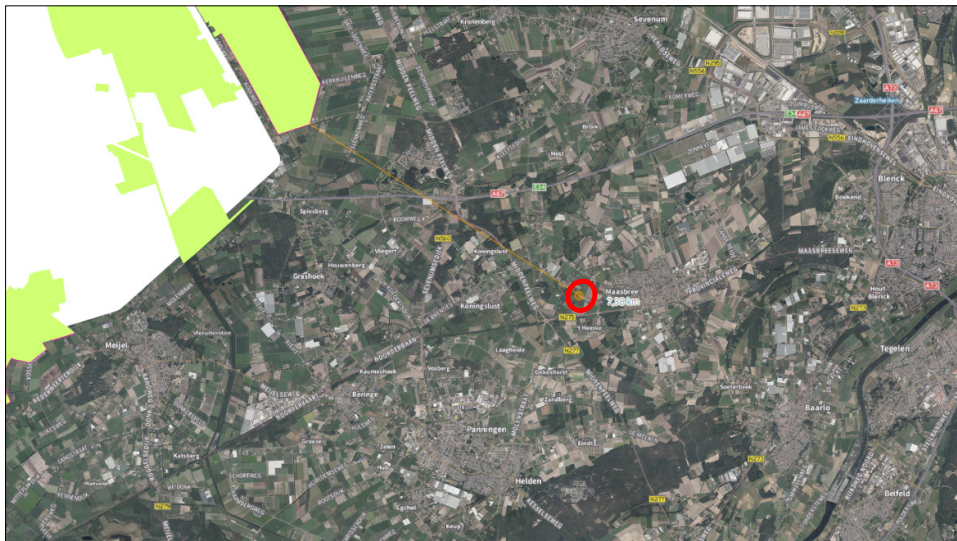
Bijlage 1: Locatie op de legger (Waterschap Limburg)

Bijlage 2: Locatie (rood aangegeven) en foto's plangebied.

Ligging plangebied (rondje: gemaal, stippellijn: herprofilering Everlose beek).

Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000 Deurnsche Peel & Mariapeel (groene vlakken).

Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de Bronsgroene landschapszone en Goudgroene natuurzone.

Beeld van het gemaal.

Beeld van de stuw. Het gemaal is op de achtergrond zichtbaar.

Bijlage 2 Werken volgens de Gedragscode Flora en faunawet voor waterschappen

De Flora- en faunawet is op 1 januari 2017 vervangen door de Wet natuurbescherming. De toen geldende gedragscodes voor flora en fauna zijn nog niet allemaal aangepast aan de nieuwe wetgeving. De gedragscode Flora- en faunawet d.d. 6-2-2012 stelt de waterschappen in staat gebruik te maken van de mogelijkheden die het Vrijstellingsbesluit biedt. Door te werken volgens de voorwaarden van het Vrijstellingsbesluit vervalt de administratieve last die met het aanvragen van ontheffingen is gemoeid. Op 22 januari 2019 is de aangepaste 'Gedragscode wet natuurbescherming voor waterschappen - onderdeel soortbescherming Bestendig beheer en onderhoud' goedgekeurd. Tijdens het goedkeuringsproces van de code zijn bij het ministerie de inzichten over gedragscodes voor het onderdeel 'ruimtelijke ingrepen' gewijzigd. Daarom is besloten om de goedkeuring te splitsen en nu eerst alleen het deel voor de 'voorgeschreven werkwijzen bij beheer en onderhoud' te laten goedkeuren. De goedkeuring van het deel voor ruimtelijke ingrepen zal dan op een later tijdstip volgen. In die tussentijd blijft de 2e versie (eerste verlenging) van de gedragscode (goedkeuring dd 6-2-2012) voor ruimtelijke ingrepen van kracht.

Door de te werken volgens de Gedragscode Flora en faunawet kan zo nodig een beroep gedaan worden op de vrijstelling van de vergunningplicht bij ruimtelijke ontwikkeling. Op grond van deze gedragscode geldt bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling voor de verbodsbepalingen in relatie tot bepaalde soorten:

- een algehele vrijstelling voor soorten van tabel 1 van de voormalige Flora- en faunawet mits voldoende voorzorgsmaatregelen zijn getroffen;
- een vrijstelling, mits in het bezit van een goedgekeurde gedragscode voor de soorten van tabel 2 van de voormalige Flora- en faunawet;
- een ontheffingsplichtig voor soorten van tabel 3 van de voormalige Flora- en faunawet en vogels.

Algemene mitigerende maatregelen op basis van de Gedragscode en uit oogpunt van de zorgplicht:

- Voorafgaand aan de kap van bomen wordt een laatste eenmalige inspectie uitgevoerd op het voorkomen van beschermde soorten en/of vaste rust en verblijfplaatsen;
 - Tijdens de werkzaamheden dient gecontroleerd te worden of (her)vestiging van beschermde soorten plaatsvindt;
 - Holen worden handmatig uitgegraven zodat aanwezige dieren de kans krijgen te ontsnappen;
 - Houtstapels, boomstammen of ander materiaal dat een geschikte verblijfplaats vormt voor amfibieën en kleine zoogdieren wordt voorzichtig verwijderd;
 - Bij de sloop van opstallen/schuurtjes wordt vooraf visueel gecontroleerd of dieren aanwezig zijn in de opstallen. Slopen dient strippend plaats te vinden waarbij mogelijke verblijfplaatsen voorzichtig en in delen verwijderd worden.
 - Slachtoffers worden zoveel mogelijk voorkomen door aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te geven zelfstandig een andere verblijfplaats op te zoeken;
 - Werkoppervlakten dienen zo beperkt mogelijk gehouden te worden en in een zo beperkt mogelijk tijdsbestek afgerond te worden;
 - Bouwactiviteiten vinden in beginsel plaats in de daglichtperiode opdat verstoring van de omgeving door verlichting zoveel mogelijk wordt voorkomen;
 - Heien (indien aan de orde) dient plaats te vinden met geluids- en trilling beperkende maatregelen;
 - Bij het dempen van een watergang wordt het water één richting uitgedreven naar een naastliggende sloot, opdat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen;
 - Bij leegpompen van een watergang worden overige vissen en amfibieën tijdig weggevangen en elders uitgezet.
-